

Betrokken vaderschap: Vader 'PvL', een aangrijpend verhaal

(versie 23-06-2021)

Inleiding:

PvL vertelt over een aangrijpende ervaring in zijn leven. Ook voor zijn vrouw was dit een zeer enerverende en aangrijpende periode.

Verhaal is met toestemming van vader op de website geplaatst.

Interview:

- Hoe was het voor jou om vader te worden (eigen verwachtingen; betekenis voor jouzelf, vanuit jouw eigen 'vaderbeeld'; "wat voor vader wil je zijn?")

Het was voor mij heel bijzonder om vader te worden, hoewel de verwachtingen tot de 20-weeken echo wel werden getemperd. Dit had met name te maken met drie eerdere miskramen. Toen eenmaal na ca. 20 weken bleek dat het 'echt goed' leek te gaan konden we samen voorzichtig wat blijer zijn. Graag wilde ik een vader zijn die liefde, tijd en aandacht zou hebben voor onze zoon. Ik was al aan het rekenen met het afronden van mijn studie en aan de richting van één papa-dag in de werkweek. Het zou mij fantastisch lijken om met mijn zoon (*we wisten vanaf ca. week 20 dat we een jongen zouden krijgen*) samen mooie en waardevolle dingen te doen. Mijn verwachtingen waren meer op de leeftijd vanaf ca. 2 jaar gericht, dan dat ik concrete verwachtingen had voor de eerste twee levensjaren. Wel was voor mij een belangrijke lijn om mijn zoon op te laten groeien naar Gods Woord. De HEERE had hem aan ons gegeven. Het besef dat het kind een gift van God is, dat was na drie miskramen veel sterker aanwezig. Tijdens de zwangerschap hebben we daarin ook steeds samen biddend onze weg gezocht om onze zoon echt aan de Heere te mogen geven en Hem te vragen om onze zoon stap voor stap te dragen.

Omdat onze kleine kerel na bijna 26 weken zwangerschap is geboren, kwam het hiervoor beschreven denkproces ineens in een heel ander licht te staan. Tot zover.

- Hoe heb je je voorbereid (boek gelezen?; welk boek/welke boeken, googelen, praten met andere vaders, ????)

We lazen samen een christelijk boek over zwangerschap waarbij iedere week werd verteld wat de vorderingen van de groei zouden kunnen zijn. Iedere week lazen we ook een twee- of drietal websites hierover in een vast patroon. Het boek 'Aan moeders hand tot Jezus' heeft mij *als vader* gestempeld. Daarin zijn belangrijke grondlijnen terug te vinden zoals ik de voorbereiding op het vaderschap en het uiteindelijke vaderschap voor ogen had ¹.

Ik praatte nagenoeg iedere dag met een goede vriend van mij. Zijn vrouw was 5/6 weken eerder zwanger dan mijn vrouw. Ik wist niet dat ik ooit zoveel zou praten over zwangerschap, vader worden, baby's en allerlei spullen, materialen en voorbereidingen die daarbij horen ... Mooie herinneringen!

1 1. Waterink, J. (z.d.). *Aan moeders hand tot Jezus* (19e druk). Nederland, Wageningen: Gebr. Zomer en Keuning.

2. Baars, A. (2015). *U en uw kinderen; de kinderdoop en de Bijbel*. Nederland, Apeldoorn: Uitgeverij De Banier.

3. Lunteren, E. van. (2015). *Verwachtingsvol - Het christelijke zwangerschapsboek*. Nederland, Heerenveen: Uitgeverij Sestra.

4. Site: 24Baby.nl – Alles over je zwangerschap, geboorte en baby

5. Site: [Babybytes](http://Babybytes.nl) - Zwangerschap en baby

- Hebben jullie het onderling (je vrouw en jij) er vaak over gehad: vaderschap/moederschap/ouderschap?

De eerste maanden hadden we het er uiteraard iedere dag over, maar wel met een getemperde verwachting en eigenlijk een spanning of het wel goed zou komen. Indekkingsgedrag na eerdere miskramen.

Na een week of 16 nam de verwachting steeds meer toe en zeker toen mijn vrouw (ik nog niet) de baby af en toe ging voelen. Dan voel je het leven en spraken we er iedere dag over. Ook waren we iedere dag vanaf ong. week 17/18 met onze zoon aan het bidden en zingen. Voor de hechting van hem en ons.

- Hoe was voor jou de overgang van 'nog-geen-vader' naar all-in vaderschap?
- Hoe heb jij je vaderschap verder ontwikkeld na de geboorte van je zoon, zeker in zijn specifieke (medische) situatie? Door welke ervaringen? Door welke gesprekken? Door welke gedachten?
- Hoe omschrijf jij nu jouw vaderschap?

De drie bovenstaande vragen zijn vragen die ik niet kan beantwoorden aangezien ik nooit een all-in vaderschap heb gehad vanwege de ziekenhuisopname van mijn vrouw en zoon en het kortdurende leven van ons lieve, kleine kereltje.

Kort wil ik wel opmerken dat het vaderschap gedurende de 5 dagen dat hij heeft geleefd vooral in het teken stond van de (medische) zorg voor mijn lieve vrouw. Naar haar ging mijn grootste zorg en aandacht uit omdat onze zoon in goede (medische) handen was en al zijn resultaten ook goed waren. Ik heb bijzonder genoten van de momenten die ik iedere dag heb gehad bij zijn couveuse. Daar heb ik zacht met hem kunnen praten, bidden en zingen. Het zijn momenten die ik nooit zal vergeten.

- Wat betekent 'buidelen' voor jou?

Ik heb op mijn eerste en enige vaderdag mogen buidelen met m'n lieve, kleine kereltje. Eerder was het nog niet toegestaan en is er ook niet van gekomen door de extreme gezondheidssituatie van mijn vrouw. Het buidel-uur is één van de mooiste momenten uit mijn leven. Het zijn de prachtige momenten die nog steeds in mijn herinnering staan. Het is een heerlijk en onvergetelijk moment tussen zoon en mij. Ik voelde hem leven, bewegen, ademen, rustig worden, etc. etc. Een uur heeft volgens mij nog nooit zo kort geduurd als toen.

Daarnaast heeft de Heere in Zijn onbegrijpelijke goedheid mijn vrouw de onverwachte kracht en gezondheid gegeven om één dag later met onze zoon te buidelen. Helaas mocht ik daar niet bij zijn vanwege de coronamaatregelen in het Erasmus MC. Maar de verhalen heeft ze ruimschoots verteld. Dit buidelmoment was voor haar en mij een genadegift van God. Een blijk van: 'Ik (de HEERE) zorg voor deze kleine man, je mag hem even bij je houden, voelen, aanraken en proeven, maar daarna haal ik hem voor eeuwig bij Mij Thuis in de hemel.' Ongeveer één uur na afloop van het buidelmoment is onze lieve, kleine zoon onverwachts is gestorven en opgenomen in hemelse heerlijkheid.

- Hebben jullie een taakverdeling gemaakt als ouders (als moeder, als vader)?

Geen antwoord i.v.m. overlijden.

- Hebben jullie hulp in kunnen schakelen vanuit jullie familienetwerk?

Voor onze zoon was er geen hulp meer nodig, voor de totale situatie tijdens de ziekenhuisopname en het overlijden des te meer. We hebben hulp moeten beperken, want té veel hulp kan ook. Dagelijks geholpen door mijn ouders (eten, slapen, rijden, bellen, etc.). Mijn vader heeft bijna de totale begrafenis geregeld en alles daar omheen. Mijn zus heeft de communicatie op zich genomen richting familie, vrienden en bekenden. Twee vriendinnen van ons hebben de communicatie op zich genomen voor de kerkelijke gemeente. Voor de rest was er geen hulp nodig.

- Kwam vaderschap in de knel te zitten? (ervaringen op de afdeling neonatologie; bejegening/omgang met ouders vanuit de afdeling)

In de knel klinkt erg. Ik heb in dat op zicht geen enkel groot knelpunt te noemen. En over de afdeling neonatologie en verloskunde in Sophia niets dan lof, voluit! In het Erasmus MC was de IC-afdeling perfect. De afdeling reumatologie (systeemziekten) was de eerste keer dramatisch, maar dat hoofdstuk hebben we afgesloten.

Het enige knelpunt voor het vaderschap in het ziekenhuis is gekomen door de coronamaatregelen. De regering heeft vanaf het begin benadrukt dat een gezin *altijd* als eenheid wordt gezien. Maar de afdeling neonatologie week hier vanaf. Dat ik ze dat kwalijk zou nemen is teveel gezegd, maar het is voor mij wel teleurstellend. Ik heb zodoende slechts één fotomoment van de geboortenacht dat we 'levend' met z'n drieën zijn. De andere dagen mochten mijn vrouw en ik niet tegelijk bij hem aanwezig zijn. Zelfs niet op een moment dat er verder geen enkele andere ouder bij hun kind was. Ik kan mij voorstellen dat er een maximaal aantal personen in een ruimte mag zijn, maar dan zou er een mouw aan te passen zijn. Ik vind dat het tot op de dag van vandaag onbegrijpelijk dat deze bijzonder gezins-onvriendelijke maatregelen ooit bedacht zijn. De Nederlandse regering heeft vanaf maart 2020 steeds benadrukt dat de coronamaatregelen niet gelden voor gezinsleden onderling: *Waarom moet daar op de afdeling neonatologie dan wel onderscheid in worden gemaakt? (Een serieus antwoord hierop heb ik nooit ontvangen, althans niet verder dan 'Ja, begrijpelijk dat het moeilijk is, maar de maatregelen gelden nu eenmaal'.)*

Bovenstaande doet echter niets af van de hele positieve gevoelens die ik over heb gehouden aan de afdeling neonatologie en zeker de bijzondere zorg die de ICN-verpleegkundigen daar voor onze lieve, kleine zoon (maar zeker ook voor onszelf) hebben gehad. Bijzonder dankbaar!

- Welke afspraken heb jij gemaakt/kunnen maken met jouw werkgever t.a.v. afwezigheid en verlof? Hoe liep dat contact?

De enige afspraak die ik heb kunnen maken was een eenzijdige uitspraak van mijn directeur: Ik wil jou pas weer op het werk zien als jouw thuissituatie het toelaat. Concreet heeft dat betekent dat ik wekenlang afwezig ben geweest, zonder dat er ook maar iets van consequentie richting mij is geweest. Vol lof over mijn werkgever, zeldzaam goed!

- Wat betekent je zoon nu voor jou?

Onze zoon is voor altijd onze kleine lieveling. We hebben het bijna dagelijks over hem. Hoewel herinneringen en gevoelens van 'hem in leven' vervagen, blijft hij voor ons altijd de lieve, kleine kerel. Het is onze enig geboren zoon. Hij is onze kleine voorganger die we eens hopen terug te zien op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Want Christus is voor hem gestorven aan het kruis, zodat hij voor eeuwig mag leven. Onze zoon is onze kleine lieveling. We voelen ons door hem ook vader en moeder, hoewel dat is met lege handen. Als ik terugdenk aan de eerste tijd na het overlijden, komt weer het sterke besef naar voren wat onze Schepper in hem heeft gegeven: Onze zoon is Gods evangelist geweest die *nooit* heeft gezien en *nooit* heeft gesproken, maar waarin velen meer hebben *gezien* en *gehoord* over God dan in tal van anderen.

Ondanks en met dat vertrouwen missen we hem sterk hier op aarde, maar heb ik het als vader toch gelukkig (niet uit eigen kracht) terug mogen leggen in de handen van de hemelse Vader.

Wat betekent hij nu voor mij? Kernachtig gezegd met Samuël Rutherford²: 'Laat hem het eigendom van Christus en van u samen zijn, maar laat Christus alles regelen. Laat Hem de Leider zijn en u de lener en niet de eigenaar.'

2

https://nl.wikipedia.org/wiki/Samuël_Rutherford: **Samuel Rutherford** (of **Samuël Rutherford** (Nisbeth, Roxburghshire, 1600 - Londen, 29 maart 1661) was een Schotse presbyteriaanse predikant, theoloog en auteur.

- Benoem jouw sterke kanten als vader.

Betrokken. Dienstbaar. Liefdevol. Aandachtvol. Handen uit de mouwen...

- Hoe kijk je terug op onze gesprekken? Wat heeft dat jou (jullie) opgeleverd? Wat heeft EMDR³ voor jou opgeleverd?

De gesprekken met jou, Bob, hebben ons samen en mij enorm goed gedaan. Er was vanaf moment één een klik die waardevol was. Je inlevingsvermogen en de wijsheid om met empathie te kunnen meedenken en soms ook spiegelen, was voor mij van grote betekenis. De gesprekken heb ik als zeer waardevol ervaren. We hadden ook raakvlakken omdat je christen bent en die levensidentiteit in onze gesprekken ook niet onder stoelen of banken hebt gestoken. Mijn vrouw heeft jou als eerste gesproken en ze belde mij direct daarna op en gaf toen zó intens blij aan dat ze jou had gesproken. Dat zien we als bijzondere leiding van God. Je verstandige denkrichtingen hebben ons verder geholpen, denk ook aan de tips die je hebt gegeven over communicatie met derden en met mijn schoonouders. Ik ben blij dat we op die manier aan alle kanten zo goed als mogelijk de ouders en schoonouders op gelijkwaardige manier hebben betrokken, maar wel met inachtneming van de eigen grenzen.

In de eerste periode heb ik heel veel geschreven – op aanraden van jou – en dat heeft, samen met de gesprekken, ervoor gezorgd dat ik heel veel al snel een ‘eerste plaats’ heb kunnen geven. Ik heb destijds heel bewust met een aantal mensen contact onderhouden zodat het niet té veel zou worden, maar ook niet te weinig zou zijn. Dat heeft mij goed geholpen. Zo kon ik ook de tijd en aandacht hebben voor mijn vrouw.

Achteraf zie ik wel dat ik toen ook in overlevingsmodus stond en dat een ‘tweede verwerking’ weer een andersoortige aandacht vraagt. De maatschappelijke hulp die we – tijdens de ziekenhuisopname – hebben opgestart heeft geholpen bij die ‘tweede verwerking’. Maar toch begon het na een maand of 5 na ontslag van mijn vrouw bij mij lastiger te worden. Diep van binnen begonnen dingen te knagen (mede vanwege drukte op het werk) en kwam het gevoel van: ‘ben ik nu echt alles vergeten?’ en ‘mag ik wel verder met het oppakken van het gewone leven?’ en ‘wat betekent mijn zoon nu eigenlijk voor me?’. Goede gesprekken met een christelijke organisatie voor psychosociale hulp hebben me daarin geholpen. Ik zou iedereen van harte alle hulp adviseren die nodig is, het is ontzettend goed, helpend en waardevol geweest.

Kortom: Bedankt Bob, je werk heeft absoluut veel waarde voor ons gehad!

- Wat betekent ‘Abba’⁴ voor jou? Wie is daarbij jouw grootste inspiratiebron (persoon, tekst, verhaal)?

Zie mijn laatste citaat bij het antwoord op de vraag ‘Wat betekent je zoon nu voor jou?’.

- Heb je een advies voor andere (aanstaande) vaders?

Maak veel foto’s. Schrijf in kernpunten op wat je meemaakt. Vertel *alles* tegen je vrouw die veel van jouw ervaringen mist, maar die wel enorm waardevol zijn.

En een advies is om *nooit* te accepteren dat je als vader, moeder en kind geen gezamenlijk moment krijgt om in rust te genieten. Al is het maar een kwartiertje. Onder welke omstandigheden dan ook, zorg als dat enigszins mogelijk is dat je in de beginfase dit gezinsmoment krijgt. Het is echt heel, heel

3

Eye Movement Desensitization and Reprocessing, afgekort tot **EMDR**, is een therapie voor mensen die last blijven houden van de gevolgen van een schokkende ervaring.

4

<https://www.joods.nl/woordenboek/abba/>: Abba betekent in het Hebreeuws ‘vader’.

hard nodig. Overtreed desnoods de regels als het niet anders kan (hoewel ik dat niet graag promoot).

En tot slot hoop ik dat voor een ieder het citaat van Samuël Rutherford waarheid is.

-(wat je verder nog wilt vertellen; vul gerust relevante zaken aan)

Ze zeggen weleens dat vader worden vergeten in het ziekenhuis. Ik heb dat geenszins ervaren. Er is veel aandacht voor mij geweest. Ook van artsen. Het personeel op de OCCU⁵ was er ook absoluut voor mij. De hoofdgynaecoloog was fantastisch voor onze zoon, mijn vrouw en voor mijzelf. In het Sophia is zeker aandacht genoeg voor mij geweest. In het Erasmus MC lag dat iets anders, hoewel ik mij op de IC ook nooit gepasseerd heb gevoeld en er aandacht voor mij was. Maar daar was 'ons dossier' niet in die mate bekend, waardoor er ook (logisch) wat minder ingeleefd kon worden. Wat mij betreft een hele dikke pluim voor medici, ondersteunend zorgpersoneel en jou als medisch maatschappelijk werker.

Referenties:

- Raadt, B. de (2006) – *Levensbeschouwing, veerkracht en identiteit. Ouderschap in een medische stroomversnelling. Systeemtheoretische aspecten bij ouderbegeleiding in een academisch kinderziekenhuis.* – Rotterdam: Erasmus MC/Dienst Psychosociale Zorg – Medisch Maatschappelijk Werk. Eindwerkstuk voor Interactie-Academie Antwerpen; opleiding ontwikkelingsondersteuning (incl. ouderbegeleiding en opvoedingsondersteuning). ISBN –10: 90-77712-32-1; ISBN-13: 978-90-77712-32-0 - Uitg. Stichting De Vaste Burcht (St. DVB), Alblasterdam.
- Raadt, de, B., (2018). 'Huidhonger' vraagt om betrokken vaders; *Vroeg, Vakblad over vroegsignalering en integrale vroeghulp* 35/2:4-5, zomereditie.
- Raadt de, B., (2018) Wat houdt ouders op de been?, in: *Vroeg, vakblad over vroegsignaleren en integrale vroeghulp* – 35/4: 10-11. www.vakbladvroeg.nl
- Raadt de, B., (2019) – Op de been blijven bij onmacht, angst en paniek; recensie m.b.t. het boek: 'Ik houd je vast! De kracht van aanraking', auteur: Annette Bakker (2019 – Utrecht: KokBoekencentrum Uitg.; vindplaats (14-12-2019). <https://www.vakbladvroeg.nl/op-de-been-blijven-bij-onmacht-angst-en-paniek/>
- Raadt de, B. (2019) – Afscheid nemen van je kind; in: *Magazine Kinderverpleegkunde*; dec.; 25/3:14-16. ISSN 1387-0405.
- Raadt, B. de (2020) – Omgaan met emoties aan het kraambed; in: *Vakblad VROEG*; jg. 37-winter-nr.4:19-20.
- Raadt, B. de (2020) – Aansluiten en verbinding zoeken, in: *Magazine kinderverpleegkunde*; 26/3, dec. 2020:30-33. ISSN 1387-0405.
- Raadt, B. de (2021) – Zorgverlenen met ogen, oren en hart; in: *VROEG* – Jg.38, zomer: p.30-32.

5

[https://patientenfolders.erasmusmc.nl/folders/wegwijs-in-de-obstetric-critical-care-unit-\(occu\).html](https://patientenfolders.erasmusmc.nl/folders/wegwijs-in-de-obstetric-critical-care-unit-(occu).html): *De obstetrische intensive care unit, ofwel obstetric critical care unit (OCCU), is een kliniek voor zwangere vrouwen die extra zorg nodig hebben.*